

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи

Дар'я МАЛЬЧИКОВА

« 05 » вересня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**

Освітня програма Середня освіта (історія)
Спеціальність 014 Середня освіта
Спеціалізація 014.03 Історія
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Факультет психології, історії та соціології
Кафедра історії, археології та методики викладання
Курс IV

Івано-Франківськ 2024/2025

Програму розроблено:

1. **Водотика Сергій Григорович**, професор кафедри історії, археології та методики викладання, доктор історичних наук, професор
2. **Кузовова Наталя Миколаївна**, завідувачка кафедри історії, археології та методики викладання, кандидатка історичних наук, доцентка
3. **Батенко Ганна Вячеславівна**, доцентка кафедри історії, археології та методики викладання, кандидатка історичних наук, доцентка
4. **Юркова Тетяна Федорівна**, кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені проф. Є.Петухова, кандидатка педагогічних наук, доцентка

Програму розроблено на основі освітньо-професійної програми Середня освіта (історія) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої наказом ректора ХДУ № 644-Д від 04 червня 2021 р.

В.о. декана факультету Ірина ШАПОШНИКОВА

Затверджено на засіданні кафедри історії, археології та методики викладання

Протокол № 16 від 06 червня 2024 р.

Завідувачка кафедри Наталя КУЗОВОВА

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова

Протокол №__1__ від «30» серпня 2024р.

Завідувачка кафедри Людмила ПЕРМІНОВА

Схвалено науково-методичною радою факультету психології, історії та соціології

Протокол № 10 від 18 червня 2024 р.

Голова ради Наталя ТАВРОВЕЦЬКА

Керівниця навчального відділу Вікторія ЯЦЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ ВСТУП

(загальна інформація про практику, коротка анотація, термін практик)

Практична підготовка здобувачів, які навчаються у Херсонському державному університеті, здійснюється шляхом проходження ними практики в закладах освіти, на підприємствах, в установах та організаціях згідно з укладеними закладами договорами або у його структурних підрозділах, що забезпечують практичну підготовку.

Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням академічної доброчесності учасників освітнього процесу Херсонського державного університету.

Виробнича практика здобувачів 4 курсу першого (бакалаврського) рівня відбувається у 7 семестрі, термін виробничої практики денної форми навчання – 8 тижнів, заочної форми навчання – 4 тижні на базах освітніх установ.

Структура практичної підготовки

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів ECTS	Форма контролю	Опис, мета
ОК 31	Виробнича практика	12	диф. залік	Набуття під час практичної діяльності професійних вмінь та формування компетентностей та програмних результатів навчання для роботи вчителя історії та класного керівника у закладах базової середньої освіти

1. Мета, основні завдання та формат (очний, дистанційний, змішаний, екскурсія, виїзна) практики

Мета практики: оволодіння практичними навичками, необхідними для майбутнього вчителя історії, закріплення та поглиблення професійних вмінь та

формування навичок, що необхідні при виконанні функцій вчителя історії та класного керівника у закладах базової середньої освіти.

Основні завдання і практики:

- практична підготовка до виконання професійних обов'язків вчителя історії й класного керівника;
- збір матеріалів та проведення досліджень з тематики кваліфікаційної роботи (проєкту);
- ознайомлення з сучасними методами, формами та засобами навчання в галузі історії, з досвідом роботи вчителів;
- оволодіння сучасними технологіями навчання історії під час практичної діяльності;
- формування та поглиблення професійних умінь і навичок, необхідних для успішної діяльності вчителя-історика;
- набуття досвіду професійної взаємодії з колегами та учасниками освітнього процесу;
- набуття досвіду власної творчої педагогічної діяльності.

Формат проведення практики: дистанційний

2. Програмні результати навчання та компетентності

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	ЗК	ФК (СК)	ПРН
ОК 31	Виробнича практика	ЗК1-10	ФК1, 6-9, ПК1-7,11	РН1. Відтворює основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховує в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів. РН4. Здійснює добір і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично оцінює результати їх навчання та ефективність уроку. РН7. Демонструє знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), оперує базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності. РН8. Генерує обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для

				широкого загалу державною та іноземною мовами. РН9. <i>Застосовує</i> сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності. РН10. <i>Демонструє</i> володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності. РН11. <i>Виявляє</i> навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, <i>пояснює</i> необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності. РН13. <i>Демонструє</i> знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовує необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні. ПРН 1. <i>Демонструє</i> знання змісту фундаментальних і спеціальних галузей історичної науки та спеціальних історичних дисциплін, <i>пояснює</i> і <i>характеризує</i> історичні процеси і події у їх порівнянні та взаємозв'язку. ПРН 2. <i>Знає</i> і <i>аналізує</i> сучасні наукові дослідження з проблем вітчизняної та всесвітньої історії, спеціальних дисциплін та <i>імплементує</i> знання у навчальну і практичну діяльність. ПРН 3. <i>Орієнтується</i> в історичному часі, застосовуючи періодизацію, характеризувати суспільні явища в розвитку, вільно <i>оперує</i> спеціальною термінологією. ПРН4. <i>Демонструє</i> інтегроване мислення, <i>пояснює</i> цілісну картину суспільно-історичного розвитку через міжпредметні зв'язки. ПРН5. <i>Використовує</i> красназвчу складову курсу історії для активізації пізнавальної діяльності учнів; <i>розуміє</i> й <i>популяризує</i> історико-культурну спадщину України та світу. ПРН6. <i>Працює</i> з джерелами інформації, <i>інтегрує</i> їх у зміст навчання історії, <i>представляє</i> та <i>обговорює</i> відображені в них факти, явища, події, <i>визначає</i> власну позицію щодо суперечливих питань. ПРН7. <i>Знає</i> зміст шкільних курсів історії, <i>проектує</i> і <i>здійснює</i> навчальний процес, <i>обирає</i> оптимальні компетентісно орієнтовані методики навчання історії, <i>уміє</i> оцінювати та відслідковувати динаміку особистісного розвитку учня/учениці. ПРН9. <i>Цінує</i> різноманіття та мультикультурність; ідентифікувати себе у системах загальнолюдських і національних цінностей, <i>керується</i> в педагогічній діяльності принципами толерантності, діалогу й співробітництва

				ПРН10. <i>Усвідомлює</i> цілі, мотиви власної педагогічної діяльності, <i>стійко прагне</i> до набуття та вдосконалення професійних компетентностей

3. Програма (види, зміст і обсяг завдання (робіт), форма виконання) практики

Зміст і оцінювання практики

№	Назва робіт/завдань	Форма звітності (таблиці, графіки, фото-, відео, презентації тощо)	Кількість балів за виконання робіт/завдань (max)
1	2	3	4
1.	Проведення пробних та залікових уроків та виховних заходів на базі практики	Конспекти 2-х залікових уроків з фаху	20
2.	Вивчення позитивних практик та досвіду вчителів історії та класних керівників на базі практики	Аналізу уроку вчителя	10
3.	Збір матеріалів та проведення досліджень з тематики кваліфікаційної роботи	Інформації про виконання індивідуального завдання: конспект уроку або позакласного заходу або дидактичні матеріали за темою кваліфікаційної роботи (проєкту)	5
4.	Проведення педагогічного спостереження у закріпленому класі, складання психолого-педагогічної характеристики	Звіт з виконання психолого-педагогічної складової практики відповідно до її програми кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту імені проф. Є.Петухова	15
5.	Загальне оформлення та ведення звіту про результати практики, презентація результатів практики, захист практики	Звіт про проходження практики	50
Загальна кількість балів			100

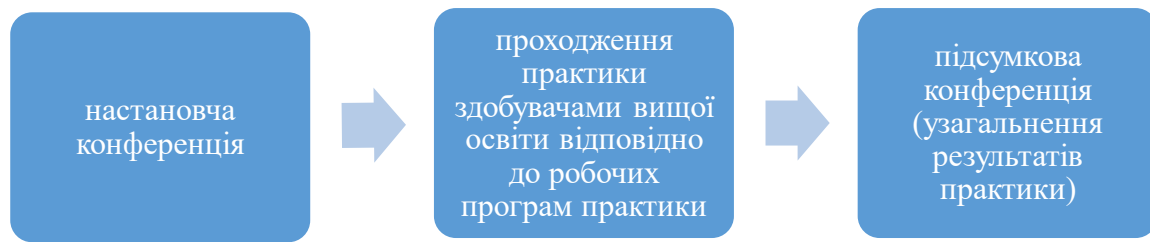
Примітки:

Загальна кількість балів:

-100 балів відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті (наказ 07.09.2020 № 803-Д)

4. Організація проведення практики

Кожна практика включає три етапи.

На першому етапі практики проводиться настановна конференція, на якій:

- завідувач кафедри та керівники розкривають мету та основні завдання практики, знайомлять здобувачів з базами практики, порядком проходження практики, видами робіт, порядком оцінювання, оформлення звітної документації та процедурою контрольного заходу.

На початку практики здобувачі вищої освіти повинні отримати інструктаж з охорони праці в галузі, ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства, порядком отримання документації та матеріалів.

Методи навчання

У процесі практичної підготовки використовуються такі методи навчання:

- словесні методи: презентація, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, виконання ситуаційних вправ та обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрація;
- практичні методи: розв'язання практичних та аналітичних завдань, метод проєктування, виконання індивідуальних завдань, тренінг тощо.

5. Методичні рекомендації

Досягнення поставленої мети і завдань практики передбачає оволодіння здобувачами відповідними методиками, практичне ознайомлення з формами їх застосування, що становлять зміст діяльності здобувача-практиканта як майбутнього вчителя історії.

Під час проходження практики здобувачі повинні виконати завдання з фаху та завдання програми практики з психології та педагогіки (за окремою програмою практики)

Завдання практики з фаху включають:

- ознайомлення з плануванням та організацією роботи вчителя історії та виховної роботи на базі практики;
- вивчення позитивних практик та досвіду вчителів історії та класних керівників на базі практики;
- проведення пробних та залікових уроків та виховних заходів на базі практики;
- збір матеріалів та проведення досліджень з тематики кваліфікаційної роботи (проєкту).

Діяльність здобувачів 4 курсу на період виробничої практики у 1-2 тиждів включас:

- знайомство з системою організації освітньо-виховного процесу в закладі базової середньої освіти, адміністрацією та педагогічним колективом;
- ознайомлення з роботою методичного об'єднання, до якого входять вчителі історії на базі практики;
- ознайомлення з роботою кабінетів історії, їх навчальною і методичною базою, навчальними планами вчителя історії (календарно-тематичним планування);

- закріплення за класом, знайомство з його учнями та класним керівником;
- відвідування уроків у закріпленому класі та класах, визначених для проходження практики на базі практики;
- ознайомлення з документацією щодо організації виховної роботи в школі, класі;
- ознайомлення з основними вимогами до ведення класного журналу;
- складання індивідуального плану проходження практики.

Протягом 3-7 тижнів практики здобувачі виконують основну частину завдань з практики, які пов'язані з поглибленням теоретичної підготовки з методики викладання історії в школі та практичною реалізацією набутих знань, беруть безпосередню участь в навчально-виховному процесі:

- проводять аналіз уроку вчителя історії;
- проводять пробні та залікові уроки;
- проводять виховні заходи;
- працюють над виконанням методичної складової кваліфікаційної роботи (проєкту).

На 8-му тижні здобувачі:

- опрацьовують підсумкову звітну документацію;
- здають звіт груповому керівнику з фаху,
- здають документацію керівникам практики з педагогіки та психології,
- беруть участь у підсумковій конференції.

Під час проходження практики здобувач повинен:

- провести не менше двох пробних уроків з фаху;
- провести 2 залікові уроки з фаху;
- провести 1 виховний захід з фаху;
- підготувати аналіз уроку вчителя;
- взяти участь в обговоренні уроків, проведених під час практики своїми одногрупниками;

- виконати індивідуальне завдання, пов'язане зі збором матеріалів та проведення досліджень з тематики кваліфікаційної роботи (проєкту).

Орієнтовний перелік індивідуальних завдань, що виконують студенти:

- розробка уроку або виховного заходу за темою кваліфікаційної роботи (проєкту);
- розробка дидактичних матеріалів до уроку за темою кваліфікаційної роботи (проєкту);
- виконати психолого-педагогічну складову практики (за окремою програмою).

6. Система та критерії оцінювання, формування підсумкової оцінки.

За результатами виконання завдань практики та успішного захисту на звітній конференції, здобувач отримує **підсумкову оцінку**.

Підсумкова оцінка виробничої практики нараховується за накопичувальним принципом і є сумою таких компонентів:

Рекомендований розподіл балів за результатами проходження практики

Зміст завдання	Кількість балів
Поточний контроль	50
Проведення пробних та залікових уроків та виховних заходів на базі практики: - конспекти 2-х залікових уроків з фаху	0-20
Вивчення позитивних практик та досвіду вчителів історії та класних керівників на базі практики: - Аналізу уроку вчителя	0-5
Збір матеріалів та проведення досліджень з тематики кваліфікаційної роботи: - інформації про виконання індивідуального завдання: конспект уроку або позакласного заходу або дидактичні матеріали за темою кваліфікаційної роботи (проєкту)	0-10
Виконання завдань блоку психолого-педагогічної складової: - методична розробка, презентація, самоаналіз виховного заходу - Проведення педагогічного спостереження у закріпленому класі, складання психолого-педагогічної характеристики	0-15
Підсумковий контроль	0-50

Ведення звіту про результати практики	0-5
Захист звіту	0-25
Відповіді на запитання	0-20

Здобувач/-ка має право оскаржити організацію, процедуру проведення та результати оцінювання контрольних заходів відповідно до Порядку оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у Херсонському державному університеті.

7. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Звітні документи акуратно оформлюються і подаються груповому керівнику на наступний робочий день після завершення практики. Звітна документація перевіряється, затверджується та оцінюється груповим керівником.

Звіт про практику формується із наступних документів:

1. Звіт про результати практики, в якому обов'язково вказано (його форма та вимоги щодо заповнення доводяться до практикантів на настановній конференції організатором практики):

- терміни початку і закінчення практики, інформація про виконання програми практики;
- перелік всіх видів робіт, що здійснювались за період практики;
- оцінки та підписи групового керівника.

Звіт про практику формується із наступних документів:

1. Звіт про проходження практики.
2. Конспектів 2-х залікових уроків з фаху.
3. Аналізу уроку вчителя.
4. Інформації про виконання індивідуального завдання: конспект уроку або позакласного заходу або дидактичні матеріали за темою кваліфікаційної роботи (проєкту).

Звіт з виконання психолого-педагогічної складової практики відповідно до її програми, здобувачі здають на кафедру педагогіки, психології та освітнього менеджменту імені проф. Є.Петухова.

8. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Контроль за проходженням практики здійснюється у декількох напрямках:

- ведення здобувачем звіту про результати практики, де записуються усі види робіт під час проходження практики;
- оцінка видів робіт, передбачених програмою практики, керівниками практики;
- оцінювання здобувачів включає оцінки за кожне виконане завдання.

Критерії оцінювання практики

Підведення підсумків та узагальнення результатів виробничої практики відбувається на підсумковій конференції (на платформі ZOOM з автентифікацією здобувачів), за участі керівників від університету, представників деканату та членів комісії відповідно до Розпорядження ХДУ «Про затвердження складу комісій для проведення заліку».

Підсумкова оцінка за практику складається з суми балів, отриманих від:

- керівника від бази практики (50%);
- керівників від кафедри історії, археології та методики викладання та кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту імені проф. Є.Петухова (50%).

Підсумковий контроль здійснюється під час підсумкової конференції, на якій практикант звітує про виконання завдань практики комісії, призначеній деканом факультету.

Шкала оцінювання практики:

Сума балів /Localgrade	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою/Nationalgrade

90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

БЛОК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ
для здобувачів 4 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти денної та заочної форм навчання

Засвоєнню психолого-педагогічних основ, розвитку інтелектуально-емоційного потенціалу, формуванню практичних умінь і навичок, необхідних для ефективної майбутньої професійної діяльності, в значній мірі сприяє раціональне використання виробничої практики. Підготовка до різнопланової виховної роботи вимагає від бакалаврів систематичної активної і свідомої праці.

Метою виробничої (педагогічної) практики є формування професійних якостей випускників закладів вищої освіти при адаптації до нового соціально-педагогічного середовища, підготовка майбутніх педагогів до творчого виконання функціональних обов'язків учителя та класного керівника. Особистий досвід, який здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня набуває, ґрунтується на виявленні та аналізі причин, що ведуть до успіхів, невдач. Здобувачі вищої освіти вчаться визначати шляхи коригування свого практичного досвіду для майбутньої роботи.

По закінченню виробничої практики здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня представляють викладачам кафедри, які відповідають за проходження практики:

(дистанційний формат з використанням інформаційно-комунікаційних технологій)

1. Звіт про виконання завдань практики.
2. Виховний захід (методична розробка, презентація, самоаналіз виховного заходу).
3. Узагальнення отриманої інформації з використання методики малювання неіснуючої тварини (аналіз за інтерпретацією).
4. Узагальнення досвіду виховної роботи класного керівника в умовах сьогодення (звернути увагу на роботу класного керівника з учнями, які перебувають за різними формами навчання).

(змішаний формат з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (база практики «очно»).

1. Звіт про виконання завдань практики.
2. Виховний захід (методична розробка, презентація, самоаналіз виховного заходу).
3. Психолого-педагогічна характеристика на учня.
4. Узагальнення досвіду виховної роботи класного керівника в умовах сьогодення (звернути увагу на роботу класного керівника з учнями, які перебувають за різними формами навчання).

Оцінювання досягнень здобувачів відбувається після виконання всіх завдань змістових модулів з «Педагогічного розділу» та «Психологічного розділу» у відповідності до критеріїв, наведених нижче. Оцінку за виховну роботу здобувача в якості класного керівника групи виставляє викладач кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту імені проф .Є. Петухова.

Підсумкова оцінка визначається таким чином:

(в дистанційному форматі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій)

Вид роботи	Кількість балів	Сума балів
1. Виховний захід (методична розробка, презентація, самоаналіз виховного заходу).	5 балів	max 5
2.Методична розробка для учнів середньої ланки – малювання неіснуючої тварини (аналіз інтерпретації)	5 балів	max 5
3.Узагальнення досвіду виховної роботи класного керівника в умовах сьогодення.	5 балів	max 5
Разом за психолого-педагогічну складову		max 15

(змішаний формат з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (база практики «очно»)

Вид роботи	Кількість балів	Сума балів
1.Виховний захід (методична розробка, презентація, самоаналіз виховного заходу).	5 балів	max 5
2.Психолого-педагогічна характеристика учня.	5 балів	max 5
3.Узагальнення досвіду виховної роботи класного керівника в умовах сьогодення.	5 балів	max 5
Разом за психолого-педагогічну складову		max 15

Критерії оцінювання по завданням для всіх форм навчання

1. Виховний захід (методична розробка, презентація, самоаналіз виховного заходу).

Методична розробка	Наявність повного варіанту методичної розробки проведеного заходу за вимогами: мета, завдання, планування і організація, методи пізнавальної активності	Наявність варіанту методичної розробки проведеного заходу за вимогами: мета, завдання, планування і організація, методи пізнавальної активності здобувачів, висновки. Допускаються деякі	Наявність варіанту, який дозволяє проаналізувати шляхи заплановано за заходу, методичні підходи не обґрунтовано, зроблено висновки.	Методична розробка має не повний опис кроків	Методична розробка носить загальний характер і вимагає доопрацювання

	здобувачів, висновки.	недоопрацювання, що не впливають на результативність запланованого заходу.			
Презентація	Презентацію розроблено відповідно до складеного плану проведення заняття, проілюстрована таблицями, малюнками, фото. Презентація відповідає нормам створення (колір, шрифт, розміщення інформації). Зроблено висновків	Презентацію розроблено відповідно до складеного плану проведення заняття, проілюстрована таблицями, малюнками, фото, але є нюанси з логіки розміщення інформації на слайдах. Презентація відповідає нормам створення (колір, шрифт, розміщення інформації), але є нюанси з вибором дизайну. Зроблено висновків.	Презентацію розроблено відповідно до складеного плану проведення заняття, проілюстрована таблицями, малюнками, фото, але є нюанси з логіки розміщення інформації на слайдах. Презентація відповідає нормам створення (колір, шрифт, розміщення інформації), але є нюанси з вибором дизайну. Зроблено висновки але висновки не витримують логіки.	Презентацію розроблено відповідно до складеного плану проведення заняття, проілюстрована таблицями, малюнками, фото, але є нюанси з логіки розміщення інформації на слайдах. Презентація відповідає нормам створення (колір, шрифт, розміщення інформації), спостерігається не відповідність сприймання колярів, дизайну. Висновки загальні.	Презентація не змістовна, оформлена не за вимогами. Висновки поверхові
Самоаналіз із освітнього заходу	Самоаналіз виконано за логікою: план підготовки, замученість учнів до діяльності, обґрунтування методів	Самоаналіз виконано за логікою: план підготовки, замученість учнів до діяльності, обґрунтування методів	Самоаналіз виконано з невеликими недоліками, але витримано послідовність	Самоаналіз виконано без викладення послідовності виконаних робіт	Формальне оформлення самоаналізу заходу

	виховної діяльності, результати опитування здобувачів освіти.Висновки.	виховної діяльності, результати опитування здобувачів освіти.Висновки.	аналітичної роботи		
	5 балів	4 бали	3 бали	2 бали	1 бал

2. Психолого-педагогічна характеристика здобувачів (за методикою – малювання неіснуючої тварини (аналіз інтерпретації))

Психолого-педагогічна характеристика здобувачів	Практикантом (кою) дотримано використання методики малювання неіснуючої тварини. Зроблено інтерпретацію отриманих даних.	Практикантом (кою) дотримано використання методики малювання неіснуючої тварини. Зроблено інтерпретацію отриманих даних з урахуванням суб'єктного бачення ситуації.	Практикантом (кою) дотримано використання методики малювання неіснуючої тварини. Інтерпретовано отримані матеріали з невеликими неточностями.	Практикантом (кою) дотримано використання методики малювання неіснуючої тварини. Зроблено інтерпретацію отриманих даних не правильно.
	5 балів	4 бали	3 бали	2-1 бали

3. Узагальнення досвіду виховної роботи класного керівника в умовах сьогодення

Узагальнення досвіду роботи класного керівника	Здобувачі ознайомлені з: порядком та методиками комплектування класів; проведення свят, виховних знань; режимом навчально-виховного процесу; ознайомлення з методикою	Здобувачі поверхово з: порядком та методиками комплектування класів; проведення свят, виховних знань; режимом навчально-виховного процесу; ознайомлення з методикою	Здобувачі поверхово ознайомлений з: порядком та методиками комплектування класів; проведення свят, виховних знань; режимом навчально-виховного процесу; ознайомлення з	Здобувачі мають недостатню кількість інформації для узагальнення у звітні теки.

	проведення психологічних досліджень (зустріч з психологом); ознайомлення із своєрідністю роботи з батьками. За результатами створено загальний звіт (форму звіту обирає здобувач-практикант)	проведення психологічних досліджень (зустріч з психологом); ознайомлення із своєрідністю роботи з батьками. Але не може узагальнити матеріали відповідно до отриманої інформації. (форму звіту обирає здобувач-практикант)	методикою проведення психологічних досліджень (зустріч з психологом); ознайомлення із своєрідністю роботи з батьками. За результатами створено загальний звіт (форму звіту обирає здобувач-практикант)	
	5 балів	4 бали	3 бали	2-1 бали

Як результат проходження практики здобувачі вищої освіти отримують середній бал (найбільша кількість – 15 балів) за 3-ма видами діяльності. Негативною вважається оцінка від 4 до 1 бала.

Анкета за підсумками практики

1. Які труднощі виникли у процесі практики? Що є їх причиною?
2. В чому Ви вбачаєте позитивний вплив практики?
3. У чому Ви вбачаєте недоліки практики? а) у плані практики; б) у короткому проміжку часу, відведеному для практики; в) у керівництві практикою зі сторони методиста; г) у керівництві зі сторони працівників закладу; г) інше (напишіть).
4. Чи задоволені Ви практикою? а) абсолютно; б) швидше задоволений (на), ніж ні; в) не задоволений ; г) не можу відповісти.
5. Чи готові Ви працювати в якості педагога в школі?
6. Ваші пропозиції щодо вдосконалення практики.

9. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні:

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392)
2. Державний стандарт базової середньої освіти (30 вересня 2020 року). Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>
3. Професійний стандарт вчителя закладу загальної середньої освіти. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelya-pochatkovih-klasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchitelya-z-pochatkovoyi-osviti>
4. Навчальні програми з історії, 5-9, 10-11 класи/ Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України / <http://mon.gov.ua/>
5. Діагностика та компенсація освітніх втрат у загальній середній освіті України : методичні рекомендації / кол. автор.; за загальною редакцією О. М. Топузова; укл. М. В. Головка. Київ : Педагогічна думка, 2023. 187 с. https://lib.iitta.gov.ua/736974/1/Osvitni_vtraty.pdf

Допоміжні:

6. Carol A. Chrestensen & Carolyn D. Baker (2002) Pedagogy, observation and the construction of learning disabilities, *Pedagogy, Culture & Society*, 10:1, 73-93, DOI: 10.1080/14681360200200128.
<https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/14681360200200128>
7. Агалець, І. О. (orcid.org/0000-0002-5071-9019) (2021) *Виховання зростаючої особистості: життєві цінності дітей та студентів (аналітичний огляд)* Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. Сухомлинського, м. Київ Київ, Україна.
8. Батенко Г.В. Повстання 1929 року в Палестині: релігія, економіка, політика у викладанні історії. Актуальні проблеми історичної освіти: Матеріали

- Всеукраїнської науковопрактичної конференції / Редкол.: к.і.н., доц. Н.М.Кузовова (відп. ред.) та ін. Херсон: Вид-во ХДУ, 2021. С.5-7.
9. Бойков Ю.А. Теоретичні аспекти розгляду понять «держава» і «народ» при викладанні історико-правових дисциплін. Актуальні проблеми історичної освіти: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / Редкол.: к.і.н., доц. Н.М.Кузовова (відп. ред.) та ін. Херсон: Вид-во ХДУ, 2021.С.13-17.
- 10.Водотика, С. Г. Голод 1921-1923 рр. на Херсонщині : методичні проблеми вивчення в шкільному курсі історії України. Таврійський вісник освіти : Науково-методичний журнал. 2015. № 2(2) (50). С.182-192.
- 11.Водотика, С. Г. Нарис історії Херсонщини. Давній час. Наук.-попул. нарис. Київ : Видавець О. Філюк, 2016. – 234 с.
- 12.Іванюк, І.В., Гриньова, М.В. (2021). *Готовність педагогів до використання інтерактивних методів навчання під час запровадження громадянської парламентської освіти*. Актуальні проблеми в системі освіти: заклад загальної середньої освіти – довузівська підготовка – вища заклад освіти, 1. С. 143-146.
- 13.Кузовова Н.М. Голодомор 1932-1933 років на уроках історії: методика вибору джерел та протидії фейкам. Актуальні проблеми історичної освіти: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / Редкол.: к.і.н., доц. Н.М.Кузовова (відп. ред.) та ін. Херсон: Вид-во ХДУ, 2021.С.13-17.
- 14.Нос, Л. С. «Педагогічна практика у системі професійної підготовки майбутніх вчителів: канадський та британський досвід». Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія: Педагогіка та психологія 1 (2019): 203-205.
- 15.Павленко, В. Я. Запорозьке козацтво на території Херсонщини. Вид. 2 доповнене. Херсон : ПП «Вишемирський», 2014. 79 с.
- 16.Херсонщина: від найдавніших часів до сьогодення. Навчально-методичний посібник для вищих та загальноосвітніх навчальних закладів / Цибуленко

Л.О., Водотика С.Г., Батенко Г.В., Кузовова Н.М., Павленко В.Я.,
Цибуленко Г.В. Херсон, 2017. –416 с.

Електронні ресурси:

1. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України / <http://mon.gov.ua/>
2. Офіційний веб-сайт Херсонського державного університету <http://www.kspu.edu/>
3. Електронний репозитарій Херсонського державного університету. Режим доступу: https://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/Library/Resource_2017/Digital_resources_2017/eKhSUIR_2017.aspx
4. Електронна бібліотека Академії педагогічних наук НАН України. Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/>

Список наукової літератури «Блок психолого-педагогічної складової»

1. Губенко О.В. Психологічна діагностика й активізація у старшокласників й молоді творчих науково-технічних здібностей: науково-методичний посібник. Київ: Педагогічна думка, 2016. 228 с.

2. Коць М. О. Т. М. Ятчук. Особливості діагностики особистісної сфери підлітка з особливими освітніми потребами. Психогенеза особистості: норма і девіація : зб. наук. статей і тез ; гол. ред. Я. Гошовський. Луцьк : Вежа-друк, 2019. С. 235–240.

3. Методичні матеріали з проведення виховної роботи в університеті. Івано-Франківськ: Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, 2014. 42 с.

4. Педагогічна практика: навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра, магістра спеціальності «Філологія» освітньо-професійних програм «Мова і література (англійська)», «Мова і література (німецька)», «Мова і література (французька)», «Мова і література

(іспанська)» / укладачі: К.М. Ружин, О.А. Каніболоцька, Н.О. Надточий.
Запоріжжя: ЗНУ, 2019. 106 с.

5. Перетятко В.В. Методичні рекомендації до проходження виробничої педагогічної практики для здобувачів ступенів вищої освіти бакалавра і магістра спеціальності «Хімія» освітньо-професійної програми «Хімія». Запоріжжя : ЗНУ, 2019. 85 с.

6. Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти : затв. наказом МОНУ від 06.09.2000 № 434 та зареєстр. в Міністерстві юстиції України 26.09.2000 за № 659/4880. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0659-00>.

7. Практична підготовка здобувачів вищої освіти в умовах воєнного стану: Матеріали міжфакультетського навчально-методичного семінару. Тернопіль: Вектор, 2022. 50 с.

8. Прищепа С.М. Проектування виховної діяльності класного колективу: метод.посібник. Умань:ПП Жовтий О.О., 2014. 60 с.

Додаткова література:

1. Барна О., Генсерук Г. Методичні рекомендації щодо проходження педагогічної практики з інформатики. Тернопіль: ТНПУ, 2020. 56 с.

2. Енциклопедія позашкільної освіти / РДГУ, НМЦ інноваційних технологій виховного процесу НАПН України, РОППО; головний ред. Г.П. Пустовіт. Рівне: О.Зень, 2017. 525 с.

3. Коць М., Давидюк К. Діагностика мотивації до навчання дітей старшого шкільного віку профільних класів. Особистість і суспільство: методологія та практика сучасної психології: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (13 трав. 2019р.) / за заг. ред. Я. О. Гошовського, О. В. Лазорко, А. В. Кульчицької, Т. В. Федотової. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2019. С. 97–100.

4. Павлюк І.В. Особистість сучасного вчителя в новій школі. URL: https://osvita.ua/school/lessons_summary/administration/41904/

5. Степанюк А. В., Міщук Н. Й., Жирська Г. Я., Барна Л. С. Особливості організації та змісту педагогічної практики здобувачів вищої освіти за програмою 014 Середня освіта «Природничі науки». Сучасні тенденції та шляхи вдосконалення практичної підготовки : матеріали міжфакультетського навчально-методичного семінару. Тернопіль: Вектор, 2021. С. 16-25.